

یک پروژه بومی دیگر؛ ماجرای الکسا بومی چیست؟ - دیجیاتو

آرشفارسپور | یکشنبه، ۲۲ دی ۱۳۹۸

رویه پرائتقاد بومی سازی پلتفرمها و عناصر دنیای اینترنت و رایانش در ایران همچنان ادامه دارد و در آخرین ایستگاه آن، گروهی از محققان پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات سامانه‌ای برای رتبه‌بندی سایت‌ها ارائه کردند تا بتوانند جایگزینی برای alexa.com ایجاد کنند.

«عمار بزرگوار»، از محققان این طرح در گفت‌وگو با ایسنا گفته در پروژه اجرا شده، اقدام به راه‌اندازی سامانه‌ای برای رتبه‌بندی وبسایت‌ها بر اساس لاگ شبکه و سیستم شده و قرار است دقت بالاتری از الکسا داشته باشد. او گفته که رتبه‌بندی بر اساس میزان محبوبیت سایت‌ها رخ خواهد داد: «در سایت راه‌اندازی شده علاوه بر معرفی ۵ سایت برتر، ۵۰۰ سایت برتر شبکه ایران نیز قابل دسترسی است.»

بزرگوار همچنین اعلام کرده است که این رتبه‌بندی بر اساس الگوریتم‌های «بیگ‌دیتا» (کلان داده) به دست می‌آید: «کلاسترهای بیگ دیتا پردازش می‌شوند و بر اساس معیارهای روزانه، ماهانه و میانگین آنها، به وبسایت‌ها امتیاز داده می‌شود و مشخص می‌شود که وبسایت چه رتبه‌ای دریافت کرده است.» نکته مهم اینجاست که او، مدعی شده این «پروژه بومی» از الکسا، که به

صورت تخمینی فعالیت می‌کند، عملکرد دقیق‌تری خواهد داشت.

تحقیقات دیجیاتو نشان می‌دهد که زمان آغاز این پروژه سال ۹۳ بوده و در آن زمان قرار بر این بوده تا در ۱۸ ماه تکمیل شود. با این حال، در نهایت با تاخیری چند ساله به مرحله نهایی خود نزدیک می‌شود.

«مهدی رودکی»، کارشناس فناوری اطلاعات و [متخصص سئو](#) که پیش‌تر در نقش مشاور این پروژه شرکت داشته در گفتگو با دیجیاتو تاکید می‌کند که در آن زمان نزدیک به دو میلیارد تومان هزینه این پروژه برآورد شده بود، و پیش‌بینی می‌شود این رقم با توجه به شرایط اقتصادی فعلی تغییر کرده باشد.

رودکی اعتقاد دارد که قطعا هزینه لازم برای این پروژه‌ها، چند میلیارد نیست و این موضوع باید با نگاه دقیق‌تری بررسی شود: «به جای صرف هزینه‌های کلان و طراحی مدلی ایرانی برای الکسا که قطعا در عمل نیازمند بودجه‌های فراوان دیگر برای جلوگیری از تقلب در رتبه‌ها و رفع نواقص دیگر خواهد بود، بهتر است در این زمینه فرهنگ سازی انجام شود. هر چه شفافیت آماری و پارامترهای ارزیابی کسب و کارها و به ویژه پارامترهای بررسی اثربخشی تبلیغاتی اینترنتی رواج بیشتری داده شود، میزان پختگی کاربران و کسب و کارهای کشور افزایش می‌یابد و آنان را بی‌نیازتر از دانستن صرفا یک عدد و استناد به آن خواهد کرد.»

اما هدف اصلی از راه‌اندازی چنین رقیبی برای الکسا، آن هم در سال ۹۳ چه بوده است؟ او در پاسخ می‌گوید که این پروژه احتمالا برای رقابت سایت‌های دولتی، سایت‌های خبری و خبرگزاری‌ها در نمایش نوعی از مقبولیت و محبوبیت راه‌اندازی شده است. او در پاسخ به این پرسش که آیا در

کشورهایی که تبلیغات جایگاهی علمی در آنها دارد نیز رتبه الکسا ملاک تصمیم گیری برای تبلیغات است، پاسخ منفی می‌دهد: «الکسا و هر سیستم مانند آن تنها تخمین ها و یا سرخ‌هایی در اختیار یک متخصص دیجیتال مارکتینگ می‌گذارد تا وی با ملاحظه پارامترهای بسیار در نهایت برای کمپین بازاریابی برنامه ریزی کند.»

به گفته رودکی، نه ذی‌نفعان این پروژه مشخص است و نه مخاطبان آن. او اعتقاد دارد که نیاز مراکز داده، مدیران سایت‌ها و فعالان مارکتینگ و غیره صرفاً با دسترسی کپی بومی از الکسا یا همان الکسای بومی پاسخ داده نمی‌شود. موضوع اعتبار و اثرگذاری سایتها در واقعیت، مفهوم عمیق‌تری نسبت به ارائه لیستی صرفاً مرتب شده از سایتهاست.

«در تعریف ذی‌نفعان نیز نوعی ساده‌نگری دیده می‌شود. نیاز مراکز داده، مدیران سایت‌ها، سایت‌های دولتی و حکومتی و کاربران باید منطبق با واقعیات رفتاری آنها تعریف شود و نه بر اساس حدسهای بسیار ساده ساز.»

«علیرضا شیرازی» [مدیرعامل بلاگفا](#) نیز که همزمان با مهدی رودکی به عنوان یکی از مشاوران این پروژه بوده است، در توییت خود نوشت که طرح مذکور در ابتدا در حد یک اسکریپت آمار بازدید بود که طراحان قصد داشتند از دولت بخواهند به تمامی سایت‌های کشور دستور دهد تا این اسکریپت را روی سایت خود قرار دهند؛ موضوعی که به گفته شیرازی در یک اجرای محدود در سال‌های گذشته با مخالفت سایت‌ها روبرو شد.

در نهایت باید گفت که این پروژه در طول این چند سال احتمالاً دستخوش تغییرات زیادی شده است اما نکته مهم اینجاست که پروژه بر اساس راهبردها و یک گزارش چندصد صفحه‌ای ایجاد شده که جای سوالات بسیاری دارد؛ چرا که به عنوان مثال، در این پیش‌نویس بارها به موضوع «جویشگر ملی» برای ایجاد چنین پروژه‌ای استناد شده که خود یک طرح شکست خورده به حساب می‌آید.

[دیجیاتو](#)